

Održivog
razvoja i
održivog
rada

Hotelskog i
Restoranskog
Tehničara

Održivost
životne
sredine

D-r Sonja Ristovska
Ekspert za održivost
životne sredine

Beograd, Decembar, 2019

Aktuelnost problema

- ❑ Industrijski razvoj, raseljavanje, prekomerna eksploatacija tla, vegetacije i vode, neefikasno odlaganje otpada i **problemi zagađenja značajno su porasli** od 1960.
- ❑ Okolina i prirodni resursi se neprestano pogoršavaju, a klimatske promene postaju sve intenzivnije
- ❑ **Ugroženo okruženje:** 1/3 opustošene kopnene površine, 24 miliona tona erozije tla, 14 miliona hektara uništavanja prašume, 2/3 prekomerni ribolov, pretnja izumiranjem 30% ptica i sisara, globalno zagrevanje do 1,4- 5,8 stepeni celzijusa, 3-5 miliona ljudi umire od zagađenog vazduha i zagađene vode, milijardama ljudi nedostaje pristup pitkoj vodi, prekomerno raseljavanje...
- ❑ Zemlje u razvoju su posebno zavisne od prirodnih resursa, a ekološke katastrofe imaju direktne efekte na sigurnost hrane i prihode i ozbiljnu pretnju za njihov opstanak.
- ❑ Gubitak biološke raznolikosti i problemi okoline dostižu globalne razmere i **Postoji alarmantna potreba za zabrane prekomerne iskorišćavanja i međunarodne napore za zaštitu životne sredine.**

Životna sredina i održivost (Environmental Sustainability)

Definicija termina:

Životna sredina obuhvata sve biofizičke resurse na koje deluju ljudska bića i istovremeno na njih utiču. Sastoji se od ekološke, ekonomske, socijalne funkcije i usađena je u kulturnom, duhovnom i etičkom pogledu.

- ▶ **Ekološka održivost znači:** Pобољшanje kvaliteta života ljudi unutar nosivosti ekoloških sistema Zemlje (Međunarodna unija za zaštitu prirode - IUCN).

Rastuća populacija izaziva intenzivnije korišćenje zemaljskih prirodnih resursa, poput minerala, nafte, uglja, gasa itd., i dovodi do opadanja prirodnih ekosistema i stvorenja Zemlje (od ptica, insekata, sisara).

Prema Davidu Suzukiju, ljudi menjaju svetu ravnotežu prirode, što negativno utiče na ljude i ostale životne sisteme.

Uloga ADA (Austrijska razvojna agencija) je da podrži projekte održivog razvoja i aktivnosti koje imaju za cilj smanjenje siromaštva i pomoć marginalizovanim grupama, te zalaže se za rodnu i socijalnu i zaštitu životne sredine.

Ekološka održivost (Environmental Sustainability)

▶ **Održivost životne sredine bavi se sledećim pitanjima:**

▶ **Dugoročno zdravlje i održavanje ekosistema:**

Zaštita dugoročne produktivnosti i zdravlja resursa radi zadovoljenja budućih ekonomskih i socijalnih (socijalnih) potreba, kao što su zaštita rezervi hrane, obradive zemlje itd.

▶ **Međugeneracijsko donošenje odluka**

Ekonomsko odlučivanje trebalo bi da se temelji na ozbiljnom fokusu na implikacije na buduće generacije, a ne samo sadašnjost. Na primer, sagorevanje uglja pruža kratkoročnu korist od jeftinije energije, ali dodatno zagađenje nameće dodatne ozbiljne troškove budućim generacijama.

▶ **Obnovljivi resursi:** Upotreba obnovljivih izvora energije. Na primer, solarna i vetra energija.
Sprečiti efekte globalnog zagrevanja

▶ **Zaštita raznih vrsta bića i ekološka struktura**

Ponekad lekovi sadrže esencijalne elemente koji se nalaze u određenim biljnim vrstama. Ako neke od ovih vrsta nestanu, buduće tehnološke inovacije biće ograničene.

▶ **Tretiranje resursa zaštite životne sredine kao svojstvenih prava i vrednosti.**

Drugim rečima, ne treba se oslanjati samo na novčanu vrednost, t.j šume moramo zaštititi od kiše, jer one zaslužuju da budu zaštićene, a ne koristeći analizu troškova i koristi da li ćemo dobiti finansijsku korist od zaštite prašume.

▶ **Ciljanje društvenog blagostanja / sreće i održivosti životne sredine zbog oštih mera napretka, kao što je BDP. Mere za ekonomsko blagostanje.**

Održivost i efekti zaštite životne sredine

- ▶ Očuvanje biološke raznolikosti
- ▶ Održavanje ekosistema
- ▶ Upravljanje prirodnim resursima
- ▶ Osjetljivost na rizike klimatskih promjena
- ▶ Podsticanje efikasne upotrebe resursa
- ▶ Minimiziranje negativnih uticaja na zdravlje ljudi
- ▶ Održivo upravljanje otpadom i smanjenje otpada

Za podizanju svesti o održivosti životne sredine mogu doprineti državne politike, strategije, koncepcije, zakoni i obrazovanje.

Načini prelaska malog i zelenog biznisa

Mala preduzeća su brža i okretnija od većih, i mogu to iskoristiti da donesu bolje, „zelenije“ odluke. Fleksibilnost malih preduzeća i moć donošenja odluka pružaju odličnu priliku za povećanje njihove ekološke svesti. U stvari, sada možemo doneti odluke koje će značajno pomoći životnoj sredini.

Ideje:

- Smanjite ili potpuno uklonite upotrebu papira
- Intenzivirajte online operacije
- Korišćenje Cloud sistema
- Stvaranje ekološke kancelarije
- Pokretanje zelenog posla

<https://www.youtube.com/watch?v=1QF3LYtytIU>

Zeleni turizam

Zeleni turizam promovirše zelene načine organizacije pružajući savete o:

- ❑ Ušteda energije
- ❑ Ušteda vode
- ❑ Efikasno i ekološki odlaganje otpada
- ❑ Etička kupovina lokalnih prirodnih proizvoda
- ❑ Lokalne i sezonske aktivnosti
- ❑ Promovisanje zaštite biološke raznolikosti
- ❑ Prifatiti pametnu tehnologiju

Koncept zelenog turizma

Prijedlozi za ekološku održivost u zelenom turizmu

1. **Mogućnosti za specifične građevine autentične za geografske lokacije** (zemljište, drvo, biljke itd.)
2. **Korišćenje obnovljivih izvora** energije (solarna energija, fotonaponske ćelije i vetar)
3. **Ušteda**

Ušteda vode (male boce i čaše, korišćenje senzornih slavina, tuširanje kratkim mlaznicama i kratkim trajanjem, zatvaranje slavina, korišćenje otpadnih voda za navodnjavanje, ispiranje toaleta sa energetske efektima, popravke kapalica, uvođenje sistema odvodnjavanja kapanjem, prikupljanje kišnice i snega, korišćenje otpadnih voda za navodnjavanje)

Ušteda električne energije (solarni fotonaponski ulazi, veterne pumpe, toplotne pumpe, lampe male snage, elektronske kartice vrata, klima uređaj ne puše kada su vrata otvorena, karte sa kojima turiste traže kada da se citi soba ili pere krpe)

Ušteda toplotne energije uz izolaciju fasadne izolacije, grejanje sa pretvaračima male potrošnje

Ušteda upotrebe papira preko upotrebe softvera, e-pošte, e-marketinga, e-plaćanja itd.,

► 4. Upotreba prirodnih materijala i zdrave hrane

- Upotreba ekološki prihvatljivih higijenskih sredstava / Netoksični deterdženti
- 100% organski pamuk, posteljina, peškiri i dušeci
- Koristeći staklo, biorazgradivu plastiku
- Koristeći domaću hranu pripremljenu na tradicionalan način, više povrća - manje mesa
- Kupovina suvenira od prirodnih materijala i korišćenje recikliranog papira

► 5. Zelena okolina (svež vazduh, kretanje)

- Zeleni krovovi, živice, cveće
- Prevoz i aktivnosti okoline - bicikli, planinarenje, jahanje, planinarenje, berba šumskih plodova
- Podaci o životnoj sredini: o lokalitetu, hrani, lokalnom stanovništvu, prirodnim resursima, dostupnosti, načinu odeće i zaštite, mestima odmora
- Pješačke staze: orijentiri, putokazi, informacije o rijetkim biljkama i životinjama

► 6. Reciklaža otpada

Podzemni kontejneri sa odabranim otpadom

Pravilan transport i recikliranje

Pametni mjerači za otpad hrane - "Winnow" (uštedite do 25% prvog mjeseca do 50% godišnje)

Održivost životne sredine u standardu Hotelskog i Restoranskog Tehničara

Opis zadataka / područja aktivnosti

- ▶ Analiza, planiranje i organizacija rada
- ▶ Priprema za posao
- ▶ Operativni zadaci
- ▶ Administrativni zadaci
- ▶ Komercijalni zadaci
- ▶ Komunikacija i saradnja sa drugima
- ▶ Osiguranje kvaliteta
- ▶ Zaštita na radnom mestu i zaštita životne sredine

**davanje preporuka za sadržaje/aktivnosti koji obezbeđuju
održivi razvoj**

Predlozi i komentari o profesionalnom standardu za tehničare hotelskog restorana / sektor turizma i ugostiteljstva ISCO Level:III

Opis zanimanja/Description of occupation

- ▶ Hotelsko-restoranski tehničar planira, organizuje, koordinira, nadzire i rukovodi radom osoblja na recepciji, u restoranu i hotelskom domaćinstvu, i po potrebi učestvuje u realizaciji zadataka u ugostiteljskim objektima različitog tipa i veličine za pružanje usluga smeštaja, hrane i pića. Učestvuje u definisanju hotelskih usluga, njihovoj promociji i prodaji. Planira i unapređuje rad zaposlenih, **organizuje i prati racionalno korišćenje energije i materijala za rad**. Priprema izveštaje i statističke preglede koristeći IK tehnologije i odgovarajuće softvere u radu i poslovnoj korespondenciji. Komunicira sa gostima i poslovnim partnerima primenjujući pravila poslovne komunikacije. Obavlja komercijalne poslove iz domena poslovanja ugostiteljskog objekta za pružanje usluga smeštaja, hrane i pica. Obezbeđuje primenu normativa i standarda rada u ugostiteljstvu i vodi računa o **higijenu**, zaštiti i zdravlja gostiju i saradnika i radne i životne sredine.

PREPORUKE SE ODNOSU NA:

- ▶ *Da se doda:* **Organizuje i prati racionalno korišćenje energije i materijala za rad**.
- ▶ *Da se dopuni:* I vodi računa o **higijenu**, zaštiti i zdravlje gostiju, saradnika i radne i **životne** sredine.

Occupational standards:

Group of tasks/functions	Key tasks	Activities
1. Analiza, planiranje i organizacije rada	1.1. Planiranje i organizovanje sopstvenih aktivnosti i drugih organizacionih jedinica	<p><i>da se doda aktivnost:</i> 1.1.3.a. Organizira i koordinira vremenski raspored planiranih aktivnosti</p> <p><i>da se doda aktivnost:</i> 1.1.4.a. Organizira i vrši preventivne kontrole energetske sistemima (sistema grijanja i hlađenja, električne energije, vode radi uštede resursa)</p> <p><i>da se doda aktivnost:</i> 1.1.6.a. Priprema plan za smanjenje troškova za električnu i toplotnu energiju i vodu na osnovu analize mesečnih troškova</p> <p>kompletna informatizacija hotelskih aktivnosti za smanjenu upotrebu papira</p>
2. Priprema radnog mesta	2.1. Priprema posla i radnog mesta	<p><i>da se doda aktivnost:</i> 2.1.1.a. planira i obezbeđuje odlagalište za selekciju otpada</p> <p><i>da se doda aktivnost:</i> 2.1.5. kontrolira zagađenost vazduha i koristi ured za pročišćavanje</p>

Group of tasks/functions	Key tasks	Activities
3. Operativni zadaci	3.3. Informisanje gostiju I davati preporuke za pružanje dodatnih usluga za vreme boravka u ugostiteljskom objektu	<p><i>dopuniti aktivnost</i> 3.3.1. Informise I upute goste o ostalim hotelskim uslugama i daje nasoke pravilnog I racionalnog korišćenje</p> <p><i>Dopiniti aktivnost</i> 3.3.3. daje informacije na upit goste za prirodnih bogastva, kulturno zabavne I sportske aktivnosti u gradu I okolinu</p> <p><i>Da se doda aktivnost</i> 3.3.3.a. Informise goste I daje preporuke za organsku I tradicionalnu hranu u okolinu</p> <p><i>Da se doda aktivnost</i> 3.3.4.a. informise goste za programe nagradzivanja I popuste za ucestvo u zelene aktivnosti I praktike</p>
	3.5 Usluzivanje hrana I pića	<p><i>Dopuniti aktivnost</i> 3.5.3. kontrola protoka i standarde količine poslužene hrane i pića</p>

Group of tasks/functions	Key tasks	Activities
4.administrativni zadatci	4.1. vodenje radne dokumentacije	<p><i>Da se doda aktivnost:</i> 4.1.6. voidi evidenciju za kolicine otpadne hrane</p>
5.komercijalne zadatci	5.3.nabavljanje I pravilno skladistenje namirnica, opreme,materijala I ostalih potreptina za restoran, kuhinju I smestajne kapacitet	<p><i>Da se doda aktivnost:</i> 5.3.1.a.predlaze I ucestvuje u procesu nabavku organske i sezonske hrane od lokalnih proizvozdaca</p>

Group of tasks/functions	Key tasks	activities
7. Osiguranje kvaliteta	7.1. Osiguranje kvaliteta, kontrola pruženih usluga I korektivne mjere	<p><i>Dopuniti aktivnost</i> 7.1.6. Organizira/izvodi edukacije i pravovremeno upoznavanje zaposlenih o primeni novih tehnologija u hotelijerstvu i održivom razvoju.</p> <p><i>da se doda aktivnost</i> 7.1.9. uvodi procedure štednje resursa</p> <p><i>Da se doda aktivnost</i> 7.1.10 sledi I predlaze nove tehnologije za koriscenje obnovljivih izvora energije</p>
8. Zastita radnog mesta I zastita zivotne sredine	8.1. Sprovođenje postupka I mera za zastitu na radu	<p>Da se doda aktivnost: 8.1.4.a. Postavlja I proverava tajmere na svih vecih potrosaca energije</p>
	8.2. Primena standarda zastite radne I zivotne sredine	<p><i>Da se doda aktivnost</i> 8.2.2.a. Korišti prirodne sredstava za čišćenje i higijene</p> <p><i>Da se doda aktivnost</i> 8.2.6. Održava zelenu površinu i kulturu hotela, restorana i van</p>

THANK YOU
for your
ATTENTION!